

305) este nedovedită. Mai degrabă ar fi de luat în considerație arom. *dulăi* „tîrcoale“ < tc. *dolaiy* „contur“, „cerc“ (*Papahagi*, 418), ținînd seamă că *dulăii*, fiind cîini de pază, se învîrtesc în jurul casei, stîinii etc. În *ALR*, s.n., III, h. 662, *cîine ciobănesc*, termenul *dulău* apare în p.c. 551. E de presupus însă că variantele cu *p*- î.l.d. *d*-, obținute în p.c. 316 și 334, sînt mai noi, și că, mai de mult, în locul lor se folosea tot termenul *dulău*.

dyžma, vezi *dížma*.

dz'áma 1° „supă de carne de vacă“ — în graiurile transcarpatice (*Hrinčenko*, 381); 2° „supă de pește proaspăt“ — în graiurile de stepă (*Žylko*, 171, *Zavorotna*, 25). Etimol.: < rom. *zeamnă* „id.“ < gr. ζέμα (*Miklosich*, *EWSl.*, 53, *Candrea*, 403, *Vasmer*, *Kritisches*, I, 283, *Scheludko*, 132, *Šarovol's'kyj*, 59, *Crânjălă*, 441, *Rosetti*, V, 121). Var.: *dzéma*. Despre originea în rom. H. Mihăescu scrie: „elenism bine încetățenit în latina balcanică, pe care vorbitorii simpli de la noi îl simțeau, ca și pe alte cuvinte de aceeași origine, element integrant al limbii latine“ (*Mihăescu*, 184).

dzéma, vezi *dz'áma*.

dzer „zer“ — în graiurile huțule, nistriene, transcarpatice (*Hrinčenko*, 378, *Dejna*, 123, *Nandriș*, 143, *Dzendzelivs'kyj*, *Atlas Transkarp.*, h. 170, p.c. 1—3, 16, 20, 22—24, 44, 45: *dzera*; p.c. 12—15, 25—43, 45—51, 53, 62—64, 66—68, 70—98, 98—121, 134—141, 143—148, 151, 166—178, 199—212: *dzer* sau *džer*). Etimol.: < rom. dial. *dzăr* „zer“ (*Miklosich*, *Wanderungen*, 10 și *EWSl.*, 53, *Kalužniacki*, 14, *Șăineanu*, *Istoria*, 274, *Candrea*, 401, *Scheludko*, 132, *Šarovol's'kyj*, 61, *Dzendzelivs'kyj*, *Vivčars'ka leksyka*, 110, *Izoglosy*, 17, *Nazvy moločn. prod.*, 84—85 etc.). Var.: *dzéra*, *džer*. Derivat: *dzerivnyj* (*Hrinčenko*, *ibid.*), cu suf. adjectival -ivn-yj. Pentru explicarea lui -a din *dzéra* nu este nevoie să se presupună analogia cu *kvasynná* „zer“ (*Dzendzelivs'kyj*, *Zasady*, 32—33), cf. § 26.

džaráp(a), vezi *žen'ápyn*.

džeg „praf“, „murdărie“ — în graiurile huțule transcarpatice (*Dzendzelivs'kyj*, *Atlas Transkarp.*, h. 226, p.c. 201, 208, 209, 211 ș.a.). Etimol.: < rom. *jeg* „murdărie pe corp“ (*Dzendzelivs'kyj*, *op. cit.*, *ibid.*, la *Comentarii*). Derivat: *džegovátyj* „murdar“ (despre lînă), cu suf. adjectival -ovát-yj, vezi § 31; cf. rom. *jeg* „un fel de materie gălbuie și ceroasă aflată în lîna oilor“ (*Dzendzelivs'kyj*, *Vivčars'ka leksyka*, 110, *DA*, II, 13).

džer, vezi *dzer*.

džerga 1° „pătură aspră de lînă“; 2° „un fel de pernă“ — în graiurile de vest (*Hrinčenko*, 375). Etimol.: < rom. *cérgă* „id.“, cu sensul 1° (*Scheludko*, 131, *Oros*, *Kontakty*, 55), cf. rom. *cérgă* „id.“, bg. *čérğa*, gr. τσέργα < tc. *çerge* „cort“ (vezi *Papahagi*, 352). În română *cérgă* „pătură de lînă“ e bine cunoscut în graiurile din Maramureș și din alte provincii (*ALRM II*, h. 402, p.c. 95, 105, 219, 334, 346, 353, 362, 531, 551, 605, 791, 858, 872, 876, 886). Despre *č* > *dž* vezi § 22.

džermála, vezi *džermáry*.

džermáry (pl. tantum) „viermar“, „clește cu care ciobanii curăță oile de viermi“ — în graiurile de stepă de pe malul Mării Negre (*Hrinčenko*, 375).